

Sõnumeid ühest

**Mälestuskivi kesk
Süda-Venemaa metsi
meenutab aegu, mil
Eesti piir käis küll mitte
vastu Hiina müüri, aga
vastu Moskva serva.
Nurmekunde on üks
eestlaste omapärase-
maid asualasid kunagise
Vene tsaariimpeeriumi
territoriumil.**

“Pidi neil ikka, kurat, olema tahtmine siia kolida!” Taban end valjusti vandumas, kui autoratas eriti valusasti järjekordset vältimatut teeauku tabab. Kaasaegse inimese hellitatus tuletab end meelde igal sammul. Meenub ütlus, et Venemaal ei tohi mõelda teede olukorrale, vaid eesmärgile, milleni tuleb jõuda.

Üks mu teekaaslasid kommenteerib, et ilmselt oli just tõeline karulaane eraldatus see, mis eestlasi toona, XIX sajandi lõpus, siin Tveri kandis paelus. Keiser kaugel, jumal kõrgel. Vankrite-regede ajastul võis siin ränd asustatud punktide vahel võtta päevi. Ja ei viitsinud need tsaari tšinovnikudki end ülemäära vaevata.

Polnud siinseil eestlasil kaela peal istumas ka tüütuid Eesti paruneid ja nende emissare.

kogukondlikkusel ning rohkem tugeval ja jõukal talupojal (venek kulak).

Nurmekunde asula teke jääb keskmisesse perioodi, XIX sajandi teise poolde ametliku algusaastaga 1885. Stolõpinlikud ideed loomulikult ainult tugevdasid eesti külasid Venemaal, sest toetasid (muidugi juhuse tahtel) eestlaslikku individualismi: olla ise oma peremees omal maatükil.

Oktoobrimässu eelseks ajaks oli Venemaal, eri kubermangudes erinevalt, jõudnud 25–50% Vene talupoegadest saada ise maaomanikuks. Seega: mitte asjata ei hinnata Stolõpinit kaasajal üheks olulisimaks tegelaseks Vene ajaloos.

Pea ainus, kes Nurmekunde asula aialu suvitsi uurinud.

okstest ehitatud koopas, lahutatud muust maailmast”.

Uusasukad ei olnud kusagil “üles kirjutatud”. Ükski sealne vald ei tahtnud Eestist tulnud “keriuseid” vastu võtta. Karde-